

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinque

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

5 An miracula satis probent istam præsentialitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

panem benedicto Catechumentorum, de quo Augusti-
supra citatus meminit, vel certe quamuis de Eucha-
ristia loquatur, intelligit in esse corpus symbolicum
seu typicum, vel ratione specierum, vel quia corpus il-
lud mirabili aut inuisibili modo ibi continetur. Quod
vero de impis dicit, intelligitur quoad fructum, &
spiritualem manducationem, lege Sixtum Senen. li.
6. annot. 66.

M. Theodor. Ad Theodoretum respondetur, de vera eius san-
tencia ex aliis locis satis constare. praesertim q. 27. in
Exod. & in hoc eodem loco, quem tractamus paulo
superius constat credere, in mysteriis se participa-
re corpus & sanguinem Domini. Quod vero postea
subdit de signis manentibus de sensibilibus acciden-
tibus intelligit, quae manent in propria entitate seu
natura, quam substantia vocat: in priori figura, &
forma, vt videri & tangi possint: Intelliguntur autē
(inquit) ea esse quae facta sunt, & creduntur, & adorā-
tur, vt quae illa sint, quae creduntur. Quibus verbis e-
uidēter docet veritatem praesentiae: Si quid vero est
obscuritatis in his verbis, solum est, quia indicatē vi-
detur manere substantia panis: Sed de hoc dicemus
infra in propria disputatio. de haec re: vbi tum ex hoc
loco, tum ex Dialogo 1. ostendemus, eum non sensisse
manere panem, quoad substantiam, sed tantum, quo
ad accidentia.

M. Theodor. Ad loca Eusebii respondendum est, sicut ad superi-
ora, scilicet in hoc sacramento representari mysteri-
um Passionis Christi, quam ibi, dispensationem di-
uinā, vocat. Eodem modo appellat actionem huius
sacramenti imaginem, seu notam corporis Christi,
crucifixi, scilicet, & passī pro nobis.

SECTIO V.

Vtrum ex diuinis miraculis satis possit haec Christi praesentia
comprobari.

D. Thom. Docet diuus Thomas supra, quaest. 29. art. 1. ad 2.
duplex esse miraculorum genus, quaedam mira-
cula sunt, vt credantur, alia, vt ad credendum iuuent,
& sine testimoniis credibilitatis. Priora solent esse
occulta, quia sunt ad exercendam fidem, & ad meri-
tum eius. Posteriora oportet, vt sint publica & nota,
vt ad credendum inducant. Vtrumque autem mira-
culorum genus in hoc sacramento inuentum est, &
vtrique potest realis praesentia confirmari, sed diuer-
so modo, vt patebit. Nominē autem miraculi, ne sit
in voce aequiuocatio, intelligimus omnem effectum
diuinā omnipotentiae, supra omnes leges naturae fa-
ctum, siue extraordinarie fiat, siue ex aliqua ordina-
ria potestate supernaturali hominibus data, cōpre-
hendimus etiam singularia aliqua beneficia, specta-
liter a Deo concessa ob fidem, & reuerentiam huius
sacramenti.

Primo igitur, quaedam miracula interueniunt in
hoc sacramento, quāsi per se, vt ipsum videlicet fiat,
& haec proprie instituta sunt, vt credantur. Vnde ex
illis non potest probari praesentia, nam potius illo-
rum fides in fide realis praesentiae Christi in sacramē-
to continetur, & e conuerso, & ideo, qui vnum cre-
diderit, necesse est, vt aliud credat. Potest tamen va-
lere hic argumentandi locus, si ex sanctis Patribus
ostenderimus, huiusmodi miracula, in hoc sacramē-
to cōsuetudine interuenire. Solent autem numerari
quibusdam decem, ab aliis vnde decim, vel duodecim,
vel etiam plura miracula, omnia tamen ad quatuor
capita reducuntur. Primum est, quod vnicuique verbo
cantarum transmutatio fiat, vt notauit Ambros.
1. de myst. cap. 2. & sepe alias, de quo infra disputat.
2. secundum est, quod accidentia manent sine sub-
stantia panis vel vini, & aliud sit, quod visus, gustus,
& tactus referant, aliud, quod in vera existit, vt dixit
Cyril. Hierosol. Catech. 4. Chrysol. hom. 114. 57. in
Matthaeum, de quo plura infra, disputat. 10. Tertium
quod Corpus Christi integrum, & perfectum cum

tota sua quantitate sub minima quantitate panis cō-
tineatur, sic enim dixit Epiphanius in Anch. Christus
vere est in hoc sacramento, cum non sit illi aequale in
quantitate, nec simile est figura. Sed de hoc latius in-
fra q. seq. disp. 12. Quartum demq; quod idem corpus
in diuersis locis existat. Quod miraculum variis mo-
dis explicant Patres, Chryl. Hom. 17. in ad Hebr. 9. in
multis locis offeratur Christus, hic plenus existens,
& illic plenus, & hom. 83. in Mat. quod idem seipsum
comedat, suumq; sanguinem bibat, hom. vero 2. ad
Pop. & hom. 3. ad Eph. in hoc ponit miraculum, quod idē
Christus, qui caelum ascendit, nobiscum manerit in
terra, Elias, inquit, ascendens, pallium discipulo dimi-
sit: filius autē Dei ascendens nobis suam carnem dimi-
sit; sed Elias quidem exurus, Christus autem nobis
suam carnem reliquit, & ipsam habens ascendit. Hi-
er. ep. 150. quaest. 2. quod idem sit conuiuia, & conui-
uium, comedens, & quod comeditur. Augu. Psal. 33.
quod idem portet seipsum in manibus suis. Item ser-
mone 2. de verbis Apostoli: & in Hom. cita. à Beda 1.
ad Cor. 10. & Cypr. ser. de Cœna Domini, quod idem
cibus totus sumatur à multis, & totus à singulis, &
semper integer perseueret, quod ex Addrea Aposto-
la supra etiam retulimus. Bernardus sermone vltimo
de Cœna Domini, quod idem corpus simul in caelo
& in terris existat. In his autem omnibus nullum ef-
fer miraculum, si totum negotium fieret, in solo si-
gno, quod enim miraculum est, alicubi esse realiter,
& alibi in signo, aut manducare seipsum in imagine,
& sic de aliis.

Secundo, ad comprobendam hanc fidem, facta
sunt à Deo magna miracula & concessa insignia, &
singularia beneficia, quae recentur Guidmund. lib. 3. Abbas
de hoc sacramento ad finem, & Paschal. Lib. de cor-
pore & sanguine Domini, cap. 12. Garetius 4. & 5.
Classe sui lib. Breuiter etiam indicabo grauiora Pa-
trum testimonia, in quibus huiusmodi beneficia di-
uina, vel miracula continentur. Ambrosius, oratio-
ne de fratre suo Satyro, & Nazian. orat. de sua sorore
Gorgor. diuina beneficia referunt fide & deuotione
huius sacramenti collata. Prosper in dimidio tem-
poris, capite 6. refert puellam à potestate demonis
liberatam. Gregorius 2. dialogo, cap. 24. refert San-
ctum Benedictum applicuisse corpus Domini euidē
corpori defuncto, quod semel acriterum ab ipso se-
pulchro, diuina permissione fuerat expulsum, vt am-
plius non expelleretur, quod & factum est, & lib. 3.
cap. 3. refert, Sanctum Agapytum loquendi faculta-
tem cuidam restituisse, dato illi corpore Domini.
Ioan. Diacon. in vita eiusdem Gregorii refert,
mutatam esse Eucharistiam in lapidem in ore cuius-
dam, qui de illius veritate cum illam acciperet, du-
bitauit. Et idem refert Nicepho. lib. 13. histor. cap. 7.
accidisse mulieri, quae haeretici Macedonii infecta ad
hoc sacramentum accessit. Idem Sozom. lib. 8. c. 7.
alia legi possunt in citatis authoribus, solum sunt no-
tanda verba Bernardi, quae in vita eius lib. 2. cap. 7.
leguntur. Cum enim ad expellendum demonē cor-
pus Domini patena superpositum, capiti eiusdem
mulieris admouisset, dixit: Adest, inique spiritus, tu-
dex tuus, adest summa potestas, adest ille, qui pro no-
stra salute passurus dixit. Nunc princeps huius mun-
di eicietur foras, & in hac fide praecipiens illi exire,
coactus est obedire. Huc etiam spectant variae visio-
nes & apparitiones, quae de hoc sacramento leguntur,
in quibus Christus sub aliqua specie visibili apparū-
isse dicitur, alterutra extausa, vt inquit Alg. 1.1. de hoc
sacramento, c. 3. scilicet, vel ad confirmandos in fide,
& proteruos deterrandos, vt in vita S. Malachiae re-
fert Bernard. & in vita S. Gregorii, Ioann. Diaconus
1.2. e. 4. vel vt ipsum amantes, & desiderantes consa-
laretur, vt Paschalius refert 1. de corpore & sanguine
Domini, c. 4. & plura refert Gareti. supra.

Dices, potuisse Christum prestare haec beneficia
per hoc sacramentum, etiam si in illo praesens non
adesset,

Epiphani.

Chryl.

Hieron.
Augu.

Cyprian.

Bernard.

Guidmund.
Paschal.
Abbas
Careus.

Ambros.
Nazian.

Prosper.

Gregor.

Ioan. Diacon.

Sozom.

Paschalius.

Obiectio.
Solutio.

adesset. Respondetur, non colligi eius praesentiam ex folis operibus, quatenus miraculosa sunt, sed quatenus hunc ex fide huius praesentiae, & veritatis, aut directe in eiusdem veritatis testimonium, & confirmationem, talia enim fuisse praedicta miracula constat ex praedictis authoribus tam aperte, vt, nisi impudentissime, in dubium reuocari non possint. Postremo in confirmationem huius veritatis afferre possumus prodigia, quae in vitionem eorum, qui indigne ad hoc sacramentum accedunt, vel alias irreuerenter eo vti sunt, Deus est operatus. In primis enim Paul. i. ad Cor. 10. ppter abulum huius sacramenti dicit multos obiisse, variasq; aegritudines passos esse. Deinde Cyp. in l. de laps. varia huiusmodi exempla refert, & signa diuinitus facta: & inter alia notanda sunt illa verba. Sanctificatum in Dni sanguine potum de pollutis visceribus erupit. Tanta est potestas Dni, tanta maiestas: & illa, Documento vnius ostensum est recedere Dnm, cum negatur, quia, dum quidam indigne accederet, cinerem loco Eucharistiae inuenit. Optatus vero l. 2. con. Parmen. refert, quosdam haereticos Eucharistiam suis canibus proiecisse, canes aut in dominos suos infurrexisse, eosq; dilaniasse, veluti vindicantes iniuriam corpori Domini factam.

1. Corint. 10.

Cyp.

S. Optatus.

Obiectio.

1. Reg. 3. Responsio.

August.

Atque hinc obiter soluitur obiectio, quam magni faciunt Gentiles contra hoc sacramentum, quia constat ex historiis, & experientia, tyrannos ac persecutores Ecclesiae, saepe Ecclesias profanasse, & altaria euertisse, & Eucharistiam etiam conculcasse & combussisse, & tam Christum ibi existentem, nunquam se ipsum defendisse, atque aliquod mirum opus in hostium vindictam effecisse: ergo vel est impotens ad hoc faciendum, quod nos non dicemus, aut sine causa credimus illum ibi adesse. Olim enim Deus in eos, qui in arcam testamenti iniuriosi fuerunt, grauissime animaduertit, vt legimus 1. Reg. cap. 5. Quid ergo facturus esset in hoc sacramento, si vere ac realiter in eo contineretur? Respondetur tamen facile ex dictis, quod licet interdum Deus, iusto iudicio, vel ad probationem, & exercitium fidei suorum feruorum permiserit, vel templa, vel etiam ipsa sacramenta ab infidelibus indigne tractari, non propterea existimandum est, Christum ab hoc diuino sacramento abesse, quia, quamuis sacramentum conculcetur, aut comburatur, ipse impassibilis manet, & ob meritum nostrae fidei non expedit semp vt miraculis, & signis ad hostes fidei coercentes, sed permittere potius, vt iuxta rerum, ac bellorum veritatem res humano modo succedant, eo vel maxime, quod hoc sacramentum est maximum miraculum, quod in eo fit, non est ordinatum ad confirmandam vel persuadendam fidem, sed potius, vt sit materia in qua fides exerceatur, interdum vero, vt diximus, vel ad confirmandos infirmos, vel ad terrendos iniquos vtitur Christus potentia sua, simul ostendendo suam praesentiam in hoc sacramento. Ex quo et ortum est, quod Augustinus refert, l. 1. de Ciuit. c. 4. aliquando hostes debellatores & victores Christianorum, tantam exhibuisse reuerentiam eorum templis, vt fuerint asyllum omnium, ad illa confugientium, ne vel ipsi, vel eorum bona in hostium potestatem venirent.

SECTIO VI.

Quid ex antiqua historia & praxi Ecclesiae, de reali praesentia Christi in hoc sacramento possit colligi.

Ratio difficultatis esse potest, quia in historiis Ecclesiasticis multa legimus facta esse a fidelibus, & pastoribus Ecclesiae, circa vsum huius sacramenti, quae non videntur profecta ex fide realis praesentiae Christi in ipso, alias nec conuenientia, nec decentia viderentur. Primum sit, quod olim Eucharistia in manibus communicantium etiam laicorum dabatur, vt constat & Concil. Tolet. l. cap. 14. & habetur

Con. Tolet.

11. q. 1. c. Si quis laicus: vbi excommunicatur, qui accipit Eucharistiam, & in Ecclesia non consumit: & ex sexta Synodo cano. 10. 1. in Trullo: vbi prohibetur fideles afferre vascula aurea, vel argentea, in quibus recipiant Eucharistiam, & per ea communicent, sed manibus propriis. Idem colligitur ex epi. Cornelij Papae, quam refert Euseb. lib. 6. histor. ca. 35. in fine & Nicephor. lib. 6. cap. 3. & epi. Dionys. Alex. quam refert idem Nicephor. eodem lib. cap. 9. & ex verbis Euseb. Ambrosij, quia refert idem Niceph. lib. 12. c. 41. illum ad Theodotum dixisse: Quomodo manus extollis, quae caede iniqua distillant? Quomodo est diuinum Dni corpus eis excipies? Quomodo sanguinem pretiosum ad os afferes? Idem refert Theo. l. 5. Hist. cap. 17. & lib. 9. Tripart. c. 30. idem aperte constat ex Cyrill. Theodor. Hieroso. orat. 5. mystag. & Cypriano, lib. de lapsis, & Aug. lib. 50. hom. in 26. Quanta, inquit, sollicitudine obseruamus, vt nihil ex ipsis, & nostris manibus in terram cadat? & sermone 252. de tempore, cum inquit, Omnes viri, quando communicare deliderant, lauant manus suas: nec sine causa viros nominat: Nam haec consuetudo non videtur in foemina viguisse, vt iam dicam.

Secundo ex coniectura, ex eo, quod interdum per laicos ad infirmos Eucharistia mittebatur, in quo illud factum memoria dignum est, quod Dionys. Alexan. refert, in ep. ad Fabian. Antiochen. apud Euseb. lib. 6. cap. 36. & Niceph. lib. 6. cap. 6. de Serapione sene, qui, cum propter negatam in tormentis indem a participatione sacramentorum arceretur, & morti esset vicinus, puerum ad vocandum Presbyterum misit, qui cum etiam agrotaret, Puer, inquit, exiguum partem Eucharistiae dedit praecipiens, vt eam madefactam in os seuis infunderet, quod puer impleuit. Quod sane factum non videtur ex caedertorum, quia Eucharistia Christi caro creditur, vt eam madefactam in os seuis infunderet, quod puer impleuit. Quod sane factum non videtur ex caedertorum, quia Eucharistia Christi caro creditur, vt eam madefactam in os seuis infunderet, quod puer impleuit. Quod sane factum non videtur ex caedertorum, quia Eucharistia Christi caro creditur, vt eam madefactam in os seuis infunderet, quod puer impleuit.

Tertio simile est, quod olim in priuatis domibus Eucharistia seruabatur, vt eam vnusquisque acciperet, vt aperte constat ex Cypriano, sermone de lapsis non longe a fine, & clarius de spectaculis, num. 4. Diuinitus, inquit, & gerens seculi, vt affoler, Eucharistiam, indicat etiam Tertull. l. 2. ad vxorem, in illis verbis: Non sciet maritus, quid secreto ante omnium cibum gustes, & si sciuerit, panem non illum creder esse, qui dicitur: idem aperte. li. de orat. sub finem, Basil. in ep. ad Casarem Patric. In Alexandria, inquit, & Aegypto vnusquisque de populo habet communionem in domo sua, acceptam a Sacerdote sacrificante & distribuyente. Quod maxime seruatum esse refert, ab his, qui in eremis solitariam vitam agebant. Huc et spectat, quod refert Hier. ep. 50. ad Pam. de Rom. consuetudine quotidie comunicandi in propriis, ac priuatis domibus, vt indicat. Et quod dicit Au. ser. 252. de tem. Omnes mulieres nitida exhibent linteamina, vbi corpus Christi excipiant. & forasse huiusmodi linteamen, dominicale, dicebatur atque de eo loquitur Conc. Altilio. cap. 42. vbi praecipit, vt vnaquisque mulier cum comunicat, dominicale suum habeat, ut c. 36. dixerat. Non licere foeminis propria manu accipere Eucharistiam.

Quarto hoc confirmant, quia priuatim iter agentes, vel in via, vel in mari secum Eucharistiam deferrebant, vt constat ex Beda in Martyro. 18. Kalendas Septemb. vbi de Tharsicio acolytho refert, interfectum esse a Paganis in via, eo quod nolisset ostendere Eucharistiam, quam secum portabat: & Ambrosius, oratione funeb. de fratre suo refert, illum, antequam esset Presbyter, secum in nauis Eucharistiam portasse.

Quinto non parum facere videtur, quod Hieron. epist. 4. ad Rust. refert in fine, Corpus Domini in vincto

